

Monumentnummer*: 530317

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 27 december 2006
Kadaster deel/nr 82638/25

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Zaandam Zaanstad Noord-Holland

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Zaandam	K			13559
Zaandam	K			13572

Omschrijving**

Omschrijving onderdeel 26: PERSERIJ, Gebouw B4-272F.

Inleiding

Deze voormalige PERSERIJ oftewel Gebouw B4 (272F), onderdeel van de Artillerie Inrichtingen, werd gebouwd rond 1930. Gebouw B4 maakt onderdeel uit van het B-cluster (de B staat voor Beproeving) dat voor het merendeel uit testgebouwen voor munitie bestaat en vrijwel centraal op het Hembrugterrein ligt. In Gebouw B4 werd sas in koperen munitiehulzen (klein kaliber) geperst en deze munitie beproefd.

Gezien het immer aanwezige ontploffingsgevaar is het gebouw vrij gelegen. Bij het B-cluster zijn aarden wallen en het zgn. Reigersbos oftewel schokbos aangelegd om bij ontploffing losvliegend materiaal op te vangen. De waterlopen moesten voorkomen dat brand oversloeg en konden bluswater leveren.

Omschrijving

B4 telt één bouwlaag op een Z-vormige verspringende plattegrond onder een plat dak afgedekt met bitumen. Het gebouw is deels opgetrokken in grauwe baksteen en deels (west- en zuidzijde) in beton. De muren zijn opgemetseld in staand verband met verdiept liggende voeg en als opvallend element klezortjes bij de hoeken en de deur. De gevels zijn regelmatig ingedeeld met smalle, verticale 7-ruits vensterstroken waarvan de bovenste twee ruitjes naar binnen kunnen kiepen. De houten deuren zijn voorzien van 12

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

onregelmatige ruitjes. De 50cm dikke betonnen muren met steunberen aan de achterzijde omvatten een open testruimte en waren bestemd om de uitwerking van een ontploffing te beperken. Uit de plank- en nerfstructuur in het beton volgt dat het bouwwerk ter plaatse is gegoten. De ruimte is toegankelijk via een rondboogopening in het beton.

Het interieur bestaat uit een opslagruimte, een kantoorruimte en werkplaatsen.

Waardering

De voormalige PERSERIJ B4 is van cultuurhistorische en - meer in het bijzonder - militair-historische waarde als uniek en gaaf bewaard gebleven perserij van munitie uit het Interbellum. Het gebouw is tevens van groot belang als historisch-functioneel onderdeel van het Hembrugterrein en de Stelling van Amsterdam in het algemeen alsmede van het B(eproevingen)-cluster in het bijzonder. Het is voorts van typologische waarde als beproevingsgebouw met een aparte buitenruimte omgeven met betonnen wanden.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument